

OPETUSMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO TURUN YLIOPISTON VUODEN 2007 TOIMINNASTA

1. TULOKSELLISUUS JA TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

1.1. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

Yliopiston tuottavuus on edellistä vuotta parempi, mutta taloudellisuudessa ei ole tapahtunut oleellista muutosta. Yliopisto profiloituminen monitieteisenä tutkimusyliopistona näkyy siinä, että kokonaiskustannuksista 61 % kohdistuu tutkimukseen ja tieteelliseen jatkokoulutukseen. Toteutettava tutkimuksen arviointi tukee profiloitumista.

Edellisen vuoden tapaan liiketaloudellisen maksullisen toiminnan tulotavoite saavutettiin, mutta kannattavuustavoitteesta jäätiin. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot ovat hieman edellisestä korkeammat. Yhteisrahoitteisen kustannusvastaavuus heikkeni hieman olleen 81 %. Yliopiston omin varoin toiminnasta jäi katettavaksi 7,9 M€. Täydentävän rahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta oli 32 %.

Turun yliopistosta ja Turun kauppakorkeakoulusta muodostuva uusi yliopisto luo edellytyksiä tutkimuksen ja koulutuksen laadun ja vaikuttavuuden sekä innovaatiotoiminnan vahvistamiselle. Yliopistouudistukseen valmistautuminen on kytkeytynyt Turun uuden yliopiston valmisteluun.

1.2. TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

Yliopistossa tehtävä tutkimus ja jatkotutkintokoulutus on korkeatasoista, mitä osoittaa mm. yliopiston sijoittuminen korkealle yliopistojen välisissä vertailuissa, yliopiston asema Suomen Akatemian nimeämässä tutkimuksen huippuyksiköissä ja useiden tutkijakoulujen koordinaatiovastaat. Tohtorin tutkintotavoitteen saavuttamisaste on 90 %.

Yliopistolle tehtyjen keksintöilmoitusten määrä on kasvanut selvästi vuoteen 2006 verrattuna. Yliopisto on raportoinut kattavasti toimiaan tutkimustulosten hyödyntämisessä. Turun yliopisto toimii yhteistyössä Turun muiden yliopistojen kanssa tutkimustulosten hyödyntämisessä.

Yliopisto on valmistautunut sähköisen hakujärjestelmän käyttöönottoon ja toteutettavaan valtakunnalliseen yhteishakuun. Samana vuonna tai edellisellä syksynä toisen asteen koulutuksen päättäneiden osuus yliopiston uusista opiskelijoista on kasvanut, mutta asetettua tavoitetta ei ole vielä saavutettu.

Yliopiston ylempien korkeakoulututkintojen saavuttamisaste oli 90 %. Ongelmat keskittyvät humanistiselle ja luonnontieteelliselle koulutusosalalle. Läpäisy on heikko humanistisilla, luonnontieteellisillä, teknillistieteellisillä ja yhteiskuntatieteellisillä koulutusaloilla. Yliopistolla on meneillään lukuisia opintoprosessien kehittämishankkeita. Yliopisto on kiinnittänyt huomiota työelämävalmiuksien kehittämiseen. Tutkintouudistus etenee myönteisesti. Yliopisto ei saavuta aineenopettajakoulutuksen tavoitteita.

Yliopiston vieraskielisten opiskelijoiden opintopisteiden suoritusmäärät ovat kasvussa ja kansainvälinen opiskelijavaihto on lisääntynyt hieman.

Yliopistossa sekä avoimen yliopiston että täydennyskoulutuksen opiskelijamäärät ovat laskeneet merkittävästi. Yliopisto osallistuu korkeakoulujen aikuiskoulutuksen aluevaikutuksen kehittämiseen.

Yliopiston tulee huomioida aikuiskoulutuksen kokonaisuudistus ja kansainvälistymisstrategia omassa strategiatyössään.

Yliopiston tulee kohdentaa ja voimistaa opetuksen ja ohjauksen kehittämis- ja tukitoimia niin, että tutkintotavoitteet ja aineenopettajakoulutuksen määrälliset tavoitteet saavutetaan.

Yliopiston tulee raportoida tarkemmin opiskelijavalintojen kehittämisestä, alakohtaisista työelämäyhteyksistä ja harjoittelukäytännöistä.

Yliopiston tulee huolehtia, että siihen palvelussuhteessa olevien tutkijakoululaisten palkkaus on VPJ-järjestelmän mukainen. Osana hyvää henkilöstöpolitiikkaa yliopiston tulee huomioida neliportaisen tutkijanuran kehittäminen.

2. TULOKSELLISUUDEN RAPORTOINNIN ASIANMUKAISUUS

Yliopiston tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rakenne noudattaa opetusministeriön mallia tilinpäätöksestä yliopistoille. Yliopiston toimintakertomus sisältää välttävästi tilinpäätösmallin mukaisia toteumatietoja ja tunnuslukuja. Vertailuja ei ole tehty aina aiempiin vuosiin eikä tietoja ole aina esitetty koulutusaloittain. Joitakin toteumatietoja on esitetty vain tilinpäätöksen kokoomataulukossa. Taulukoiden tietoja on täydennetty myös sanallisella kuvauksella. Tuottavuuden kehitystä eri tunnuslukujen valossa olisi tarpeen kuvata laajemmin kuin nyt on tehty. Useimmista yliopistoista poiketen toiminnallisesta tehokkuudesta on esitetty tiedot, joita voi pitää toiminnan arvioinnin kannalta riittävinä.

Yliopisto on laatinut edellisessä tilinpäätöskannanotossa edellytetyn, yliopiston strategiaan perustuvan elinikäisen oppimisen toimeenpano-ohjelman. Yliopisto on raportoinut tuotavuushankkeiden ja rakenteellisen kehittämisen toimenpiteistä asianmukaisesti.

3. OPETUSMINISTERIÖN TOIMENPITEET TULOKSELLISUUDEN PARANTAMISEKSI

Korkeakoulupolitiikan tavoitteet vuosille 2007-2012 on asetettu Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa. Opetusministeriö (OPM) on määritellyt rakenteellisen kehittämisen suuntaviivat maaliskuussa 2008. Yliopistot voivat tarvittaessa esittää myös vaihtoehtoisia rakenteellisen kehittämisen toimia. Kaikilta yliopistoilta on edellytetty uudet strategiat kevään 2010 tulosneuvotteluihin mennessä. Näiden pohjalta valmistellaan rakenteellisen kehittämisen toimenpideohjelma vuodesta 2010 alkaen. OPM koordinoi myös sektoritutkimuksen rakenteellisen kehittämisen valmistelua. Tavoitteena on vahvistaa sektoritutkimusta ja siihen liittyvää yhteistyötä yliopistojen kanssa.

Yliopistojen taloudellista ja hallinnollista autonomiaa vahvistavaa yliopistolakia valmistellaan. Hallitus on linjannut iltakoulussaan 21.11.2007 uudistuksen peruseriaa. Talouspoliittinen ministerivaliokunta on käsitellyt kolme kertaa uudistuksen taloudellisia reunaehtoja. Tavoitteena on, että OPM lähettää lakiluonnoksen lausuntokierrokselle elokuussa 2008. Lakiesitys Eduskunnalle annetaan kevälistuntokauden 2009 alussa ja lain on tarkoitus astua voimaan 1.8.2009. Kaikkien yliopistojen tulee hyvissä ajoin valmistautua yliopistouudistukseen.

OPM valmistelee lakiesitykseen liittyen yliopistojen ohjaus- ja rahoitusjärjestelmän uudistamista vuodesta 2010 eteenpäin. Rahoitusmallivalmistelussa korostetaan yliopistojen toiminnan laadun ja vaikuttavuuden merkitystä, strategista kehittämistä ja uusiutumista sekä toiminnan tehokkuutta ja tuottavuutta. OPM jatkaa tulosohjaukseen liittyvää kokonaisvaltaista indikaattoreiden kehittämistä.

Kansallinen innovaatiostrategia valmistuu vuoden 2008 aikana. Sen pohjalta voidaan arvioida, mitä toimenpiteitä se edellyttää tutkimus- ja innovaatiojärjestelmän perustan muodostavissa yliopistoissa. OPM osallistuu pitkäjänteisen kansallisen tutkimusinfrastruktuuripolitiikan valmisteluun. OPM seuraa korkeakoulueksintöjä koskevan lainsäädännön (369/2006) toimivuutta ja täytäntöönpanoa yliopistoissa. OPM valmistelee vuoden 2008 aikana suositukset korkeakoulupohjaisen yrittäjyyden edistämisestä.

OPM:n johdolla valmistellaan laajapohjaisessa yhteistyössä ammatillisesti suuntautuneen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistusta. Hallitus on päättänyt 23.4.2008 uudistuksen valmistelun periaatelinjaukset ja aikataulun. Yliopistojen tulee kehittää avointa yliopistoa, täydennyskoulutusta ja monimuotoista tutkintoon johtavaa koulutusta työikäisen aikuisväestön osaamistarpeisiin vastaamiseksi.

Yliopistojen tuottavuusohjelman toteuttamista jatketaan aiemmin sovitusti. Tuottavuusohjelman vuosien 2012-2015 lisätoimenpiteet eivät koske yliopistoja.

Vuoden 2008 lopussa valmistuu korkeakoulujen kansainvälistymisstrategia, jota valmistellaan parhaillaan yhteistyössä korkeakoulujen ja sidosryhmien kanssa. Kansainvälistymisen tavoitteet otetaan huomioon myös valmisteltavassa rahoitusmallissa.

Yliopistojen toiminnan laadun ja laadunvarmistusjärjestelmien kehittämiseksi Korkeakoulujen arviointineuvosto auditoi kaikkien yliopistojen laadunvarmistusjärjestelmät vuoden 2011 loppuun mennessä. Korkeakoulujen arviointineuvosto arvioi yliopistokeskukset vuoden 2008 aikana. Yliopistokeskusten kehittämisestä päätetään arvioinnin jälkeen.

OPM on siirtänyt tutkijakoulupäätöksenteon Suomen Akatemialle vuoden 2008 alusta alkaen. OPM tukee neliportaisen tutkijanuran kehittämistä rahoitusmallin puitteissa. Tutkimustoimintaan liittyvää tiedonkeruuta vahvistetaan ja systematisoidaan osana KOTA-tietojärjestelmän kokonaiskehittämistä.

OPM on käynnistänyt myös laajemman toimenpidekokonaisuuden, jonka tavoitteena on koko korkeakoululaitoksen tietojärjestelmien uudistaminen. OPM ja Opetushallitus ovat yhteistyössä yliopistojen kanssa valmistelleet siirtymistä yliopistojen sähköiseen hakujärjestelmään ja hakujärjestelmän kautta toteutettavaan valtakunnalliseen yhteishakuun.

LIITTEET

LIITE 1 Määrällisten tavoitteiden toteuma